Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

ІННОВАЦІЇ, ГОСТИННІСТЬ, ТУРИЗМ:

НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА

Збірник тез доповідей
V Всеукраїнської
науково-практичної конференції
молодих учених
з міжнародною участю
(15-16 травня 2025 року, м. Львів)

м. Львів

15-16 травня 2025 року

УДК 338.482:303.4:640.4(477)

Дмитро Сухотенко
студент спеціальності «Готельно-ресторанна справа»
Володимир Зайченко
д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри економіки,
підприємництва та ГРС
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Із 2020 року готельно-ресторанна індустрія України переживає глибоку трансформацію, спричинену рядом глобальних і національних викликів. Пандемія COVID-19 спричинила різке падіння попиту на послуги гостинності внаслідок карантинних обмежень і зниження мобільності населення, що суттєво ускладнило функціонування підприємств галузі. Ситуація ще більше ускладнилася з початком повномасштабної війни в лютому 2022 року, яка завдала критичних ударів по інфраструктурі, економіці та внутрішньому туристичному ринку. Унаслідок бойових дій багато підприємств сфери гостинності зазнали прямих і непрямих втрат: руйнування майна, скорочення персоналу, зменшення кількості клієнтів та зростання операційних ризиків. Попри складні умови, готельно-ресторанний бізнес демонструє здатність до адаптації, поступового відновлення та активного пошуку нових моделей розвитку. Водночас необхідність формування стратегічних пріоритетів функціонування та модернізації

цієї галузі стає критично важливою для збереження її ролі у структурі національної економіки. У сучасних умовах стратегічні пріоритети готельно-ресторанного бізнесу в Україні мають ґрунтуватися на принципах гнучкості управління, цифровізації сервісів, орієнтації на внутрішній туризм, розвитку локальних ініціатив, забезпеченні стандартів якості та безпеки, а також формуванні партнерських взаємодій з органами влади, бізнесом і громадським сектором. Таким чином, актуальність дослідження стратегічних пріоритетів готельно-ресторанного бізнесу в Україні обумовлюється потребою у відновленні, підвищенні конкурентоспроможності та забезпеченні стійкого розвитку галузі у нових соціально-економічних реаліях.

Стан готельно-ресторанної індустрії в Україні зазнав значних змін під впливом глобальних і внутрішніх викликів останніх років. Пандемія COVID-19 та повномасштабна війна, розпочата в 2022 році, суттєво вплинули на функціонування та розвиток галузі. Пандемія COVID-19 спричинила різке зниження попиту на послуги готельно-ресторанного бізнесу через карантинні обмеження та зменшення туристичних потоків. За даними дослідження Мілашовської О.І. та Ільтьо Т.І., підприємства галузі зіткнулися з новими викликами, що призупинили динамічний розвиток і вимагали адаптації до нових умов [3]. Початок повномасштабної війни в лютому 2022 року призвів до подальшого погіршення ситуації в готельно-ресторанній сфері. Згідно з дослідженням Мітяєвої Т. та Горішевського П., галузь зазнала значних втрат через руйнування інфраструктури, скорочення туристичних потоків та економічну нестабільність. Автори

підкреслюють необхідність розробки адаптаційних стратегій для забезпечення стійкості та подальшого розвитку підприємств у кризових умовах [4]. Ніколайчук О.А. у дослідженні провела таксономічний аналіз стратегії розвитку готельно-ресторанної індустрії України. Результати показали, що у 2022 році галузь перебувала в кризовому стані через негативні зовнішні фактори. Авторка запропонувала стратегічні напрями розвитку галузі у повоєнний період, акцентуючи увагу на необхідності впровадження антикризових заходів та адаптації до нових умов [5].

Отже, готельно-ресторанна індустрія України перебуває в складному становищі через сукупність внутрішніх та зовнішніх викликів. Однак, завдяки науковим дослідженням та розробці стратегічних підходів, галузь має потенціал для відновлення та подальшого розвитку в умовах післякризового періоду.

На основі проведеного аналізу сучасного стану готельно-ресторанної індустрії в Україні та узагальнення результатів наукових досліджень українських вчених, можна сформулювати такі стратегічні пріоритети готельно-ресторанного бізнесу в Україні:

1. Адаптація до кризових умов і підвищення стійкості бізнесу. Враховуючи негативний вплив пандемії COVID-19 та війни на галузь, першочерговим стратегічним пріоритетом має стати створення механізмів антикризового управління, що дозволяють оперативно реагувати на зовнішні виклики. Згідно з дослідженням Мітяєвої Т. та Горішевського П., адаптація до кризових обставин має стати основою

стратегічного планування, що включає зниження залежності від нестабільних ринків та посилення внутрішніх резервів підприємств [4].

2. Диверсифікація послуг і розвиток внутрішнього туризму. У зв'язку зі зменшенням зовнішнього туристичного потоку, особливого значення набуває розвиток внутрішнього туризму та орієнтація на локального споживача. Це включає розширення спектру послуг, адаптованих до потреб внутрішнього ринку, розвиток гастрономічного, екологічного та оздоровчого туризму.

3. Цифровізація та інноваційний розвиток. Цифрова трансформація бізнес-процесів - один із ключових чинників збереження конкурентоспроможності у складних умовах. Впровадження цифрових платформ для онлайн-бронювання, CRM-систем, чат-ботів для обслуговування клієнтів, автоматизації управління персоналом тощо повинно стати важливою складовою стратегічного розвитку [5].

4. Формування партнерських взаємодій. Зміцнення співпраці між бізнесом, місцевими громадами та органами державної влади має стати основою для формування сталих механізмів підтримки готельно-ресторанної сфери. Такі взаємодії сприяють кращому використанню місцевих ресурсів, промоції регіональних туристичних продуктів та створенню кластерів гостинності.

5. Орієнтація на стандарти якості, екологічності та безпеки. У сучасних умовах пріоритетом стає запровадження високих стандартів безпеки обслуговування, дотримання санітарно-епідеміологічних норм, а також впровадження екологічно орієнтованих практик

(енергозбереження, зменшення відходів, підтримка локальних виробників). Це дозволить підвищити довіру клієнтів та залучити цільову аудиторію з новими очікуваннями.

6. Розвиток людського капіталу та збереження трудового потенціалу. В умовах масового відтоку кадрів через воєнні дії важливим стратегічним пріоритетом є збереження та розвиток кваліфікованого персоналу. Необхідним є впровадження програм перепідготовки, гнучких форм зайнятості та інвестування у підвищення кваліфікації працівників.

Висновок. Сформульовані стратегічні пріоритети відображають необхідність глибокої трансформації готельно-ресторанного бізнесу в Україні. Вони повинні бути адаптовані до нових реалій, враховуючи не лише виклики, а й можливості для зростання в післякризовий період. Наукові підходи та практичні рекомендації українських вчених становлять надійну основу для розробки дієвої стратегії відновлення та розвитку галузі у найближчі роки.

Ключові слова: готельно-ресторанний бізнес, стратегічні пріоритети, антикризове управління, стійкість підприємств, повоєнне відновлення

Список використаних джерел:

1. Джинджоян В. В., Тесленко Т. В., Горб К. М. Інноваційні технології в туризмі та гостинності : навч. посіб. Київ : Каравела, 2022. 340 с.

2. Мальська М. П., Гаталяк О. М., Ганич Н. М. Ресторанна справа: технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика) : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 304 с.

3. Мілашовська О. І., Ільтьо Т. І. Аналіз розвитку готельно-ресторанного бізнесу України в контексті сучасних викликів. *Бізнес Інформ.* 2021. № 6. С. 151–156. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-151-156

4. Мітяєва Т. Л., Горішевський П. А. Війна та готельно-ресторанна сфера: виклики та адаптація. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-146

5. Ніколайчук О. А. Оцінка стратегії розвитку готельно-ресторанної індустрії України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.* 2023. Вип. 18. С. 74–83.

6. Носирєв О. О. Світові та національні тенденції розвитку туризму і готельного бізнесу в умовах постпандемічного відновлення. *Сучасні тенденції та стратегії відновлення індустрії гостинності після COVID19 та карантинних обмежень :* монографія / наук. ред. Г. О. Горіна. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2023. С. 25–55.